

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH WCHODZĄCYCH W ŻYCIE W OKRESIE MAJ-LIPIEC 2012 ROKU

I. MAJ 2012 ROKU

3 maja 2012 roku

- weszło w życie rozporządzenie z dnia 5 kwietnia 2012 roku w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności. Rozporządzenie to wskazuje na nowe brzmienie klauzuli wykonalności. Ponadto podkreśla, iż jeżeli sąd nadaje klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu opiewającemu na świadczenie pieniężne w walucie obcej to zobowiązuje komornika do przeliczenia tego świadczenia na walutę polską.
- weszła w życie ustawa z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy- Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Nowelizacja ta głównie dotyczy zmian w kodeksie postępowania cywilnego. Co do zasady procesy w toku będą prowadzone według dotychczasowych regulacji. Przepisy w nowym brzmieniu znajdą zastosowanie do postępowań wszczętych po dniu ich wejścia w życie (tj. po 3 maja 2012 r.). Istnieje jednak grupa przepisów, szczegółowo wymieniona w ustawie nowelizującej, których stosowanie rozpocznie się z dniem wejścia w życie ustawy, także w stosunku do postępowań będących już w toku. W związku z powyższym należy zachować szczególną staranność w stosowaniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego w sprawach toczących się w czasie, w którym nastąpi wejście w życie noweli. Nowe przepisy likwidują odrębne postępowanie w sprawach gospodarczych, lecz jednocześnie rozszerzają obowiązujący obecnie rygorizm tego postępowania na wszystkie sprawy cywilne, a więc i takie, w których stronami są osoby prywatne. W szczególności, zgodnie z nowelizacją, we wszystkich sprawach zastosowanie znajdzie tak zwana prekluzja procesowa. Wszystkie twierdzenia, fakty i dowody na ich poparcie będą musiały być wskazywane przez stronę

bezwzględnie - pod rygorem utraty powoływania ich w dalszym postępowaniu. Skoro ustawodawca nie sprecyzował momentu, od którego wnioski i twierdzenia uważać się będzie za spóźnione - w konsekwencji kwestia ta pozostaje do uznania Sądu. Aby uniknąć ryzyka płynącego z tej uznaniowości, powód w pozwie, a pozwany w odpowiedzi na pozew powinien zaprezentować swoje pełne stanowisko procesowe. Dowody spóźnione będą bowiem przez sąd pomijane i nie będą brane pod uwagę przy wyrokowaniu. Jedynie w sytuacjach wyjątkowych, na przykład gdy strona nie będzie ponosiła winy w braku powołania określonego dowodu na wcześniejszym etapie postępowania - sąd będzie dysponował uprawnieniem do uwzględnienia wniosku spóźnionego. Opisane zmiany w przepisach pociągają za sobą ujemne skutki dla podmiotów dochodzących swoich praw w sądzie, jeśli nie są one zaznajomione z procedurą. W przypadku uchybienia wskazanym obowiązkom strona naraża się na przegraną w procesie. Wyrok niekorzystny dla strony, która nie dochowała opisanych obowiązków w pierwszym piśmie nie będzie mógł przez nią być na tej podstawie zaskarżony apelacją. Nadto akt rezygnuje z pojęcia organizacji społecznej, zastępując go pojęciem organizacji pozarządowej. Zmienia też zasady udziału tych organizacji w postępowaniu. Zgodnie z nowymi przepisami w zakresie swoich zadań statutowych, podmioty te będą mogły, za zgodą osoby fizycznej wyrażoną na piśmie, przystąpić do niej w toczącym się postępowaniu lub wytaczać powództwa na jej rzecz w sprawach o: alimenty, ochronę środowiska, ochronę konsumentów, ochronę praw własności przemysłowej oraz ochronę równości i niedyskryminacji przez bezpodstawne bezpośrednie lub pośrednie zróżnicowanie praw i obowiązków obywateli. Także za zgodą przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, wyrażoną na piśmie, organizacja pozarządowa, której jest on członkiem, będzie mogła na jego rzecz wytoczyć powództwo lub przystąpić do niego w toczącym się postępowaniu w sporze z innym przedsiębiorcą o roszczenia wynikające z prowadzonej działalności gospodarczej. W zakresie egzekucji świadczeń niepieniężnych nowelizacja przewiduje, że w

jednym postanowieniu sąd będzie mógł wymierzyć grzywnę nie wyższą niż dziesięć tysięcy złotych, chyba że dwukrotne wymierzenie grzywny okazało się nieskuteczne. Ogólna suma grzywien w tej samej sprawie nie może przekraczać miliona złotych. Wprowadza ponadto do polskiego systemu prawnego nowe rozwiązanie, wzorowane na romańskich systemach prawnych: jeżeli dłużnik nie wykonuje czynności, której inna osoba nie może za niego wykonać, a której wykonanie zależy wyłącznie od jego woli, sąd - na wniosek wierzyciela - może zamiast zagrożenia grzywną na wypadek niewykonania czynności w wyznaczonym terminie, zagrozić dłużnikowi nakazaniem zapłaty określonej sumy pieniężnej na rzecz wierzyciela z tytułu zwłoki w wykonaniu czynności. Podwyższone zostały także wysokości grzywien nakładanych przez komorników za nieuzasadnioną odmowę wyjaśnień z 500 zł do 2 tys. zł, za przeszkadzanie czynnościom komornika z 200 zł do 1 tys. zł i za nieudzielenie informacji przez pracodawcę w egzekucji z wynagrodzenia za pracę - z 500 zł do 2 tys. zł.

14 maja 2012 roku

- wszedł w życie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 kwietnia 2012 roku, sygn. Akt SK 4/10. Zgodnie z tezą tego wyroku Art. 49. ust. 2 oraz art. 49 ust. 1 zdanie drugie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376), w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 19 ustawy z dnia 24 września 2004 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 236, poz. 2356), są zgodne z art. 64 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wywodzoną z art. 2 Konstytucji zasadą sprawiedliwości społecznej.

16 maja 2012 roku

- weszło w życie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 maja 2012 roku w sprawie skarg i wniosków dotyczących działalności sądów powszechnych. Rozporządzenie to określa szczegółowy tryb i

organizację przyjmowania oraz rozpatrywania skarg i wniosków dotyczących działalności sądów powszechnych.

22 maja 2012 roku

- wszedł w życie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2012 roku, sygn. Akt K 7/10. Zgodnie z jego tezą art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 4) w zakresie, w jakim stanowi, że sędziowie, o których mowa w tym przepisie, stają się, odpowiednio, sędziami sądów rejonowych i sędziami sądów okręgowych, które stanowią ich miejsce służbowe, nie jest niezgodny z art. 2, art. 178 ust. 2, art. 179 i art. 180 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Art. 4 pkt 2 ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim stanowi, że prokuratorzy, o których mowa w tym przepisie, stają się, odpowiednio, prokuratorami prokuratur rejonowych i prokuratorami prokuratur okręgowych, nie jest niezgodny z art. 2 Konstytucji. Natomiast art. 4 pkt 3 ustawy powołanej w punkcie 1 jest niezgodny z wywodzoną z art. 2 Konstytucji zasadą dostatecznej określoności.

23 maja 2012 roku

- wszedł w życie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 maja 2012 roku, sygn. Akt SK 24/11. Zgodnie z jego tezą § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 46, poz. 254, z 1982 r. Nr 43, poz. 283, z 1986 r. Nr 30, poz. 154, z 1988 r. Nr 42, poz. 335, z 1989 r. Nr 66, poz. 405, z 1990 r. Nr 62, poz. 364, z 1991 r. Nr 81, poz. 357, z 1992 r. Nr 38, poz. 165, z 1994 r. Nr 31, poz. 115, z 2000 r. Nr 65, poz. 776 oraz z 2001 r. Nr 16, poz. 181 i Nr 54, poz. 566) w związku z regulacją zawartą w załączniku nr 1 lp. 11 do tego rozporządzenia w zakresie, w jakim ustanawia górną granicę wynagrodzenia dla biegłego

z zakresu medycyny za wydanie opinii wyłącznie na podstawie akt sprawy, jest niezgodny z art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

24 maja 2012 roku

- wszedł w życie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 maja 2012 roku, sygn. Akt P 11/10. Zgodnie z jego tezą art. 32. ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 i Nr 191, poz. 1484, z 2010 r. Nr 155, poz. 1037, Nr 230, poz. 1509 i Nr 257, poz. 1724, z 2011 r. Nr 85, poz. 458, Nr 106, poz. 622, Nr 138, poz. 810, Nr 142, poz. 828, Nr 199, poz. 1175, Nr 205, poz. 1210, Nr 232, poz. 1377 i Nr 234, poz. 1391 oraz z 2012 r. poz. 173) w zakresie, w jakim dotyczy dłużników będących spółkami z ograniczoną odpowiedzialnością, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

31 maja 2012 roku

- weszła w życie ustawa z dnia 10 maja 2012 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tą ustawą w ustawie kodeks karny zmieniono brzmienie art. 218 dotyczącego przestępstw przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową.

II. CZERWIEC 2012 ROKU

9 czerwca 2012 roku

- weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2011 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw. Z dniem 9 czerwca w art. 27 ust 7 otrzymał brzmienie: „Certyfikat specjalisty terapii uzależnień może otrzymać osoba, która ukończyła studia

wyższe.". Dodany został do niniejszego artykułu ust. 8a o treści: „Osoby ubiegające się o otrzymanie certyfikatów, o których mowa w art. 26 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, są obowiązane, pod rygorem konieczności ponownego odbycia szkolenia, przystąpić do egzaminu w terminie nie dłuższym niż 4 lata od momentu rozpoczęcia szkolenia.". Nadto ust. 9 tegoż artykułu otrzymał brzmienie: „Osoby, które ukończyły szkolenie, o którym mowa w ust. 1, i uzyskały certyfikat instruktora terapii uzależnień oraz w terminie 3 lat od ukończenia tego szkolenia spełniły wymogi, o których mowa w ust. 7, mogą przystąpić do egzaminu w zakresie specjalisty terapii uzależnień bez konieczności uczestniczenia w szkoleniu, nie później jednak niż w okresie roku po uzyskaniu tytułu magistra."

14 czerwca 2012 roku

- wszedł w życie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 grudnia 2010 roku, sygn. Akt K 41/07. Zgodnie z jego tezą art. 46 ust. 1 oraz art. 31 i art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe są niezgodne z art. 2 i art. 42 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez to, że nie zachowują wymaganej precyzji określenia znamion czynu zagrożonego karą.

III. Lipiec 2012 ROKU

5 lipca 2012 roku

- Wejdzie w życie ustawa z dnia 25 maja 2012 roku o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego. Ustawa ta wprowadza definicję systemu komunikacyjno-monitorującego. Nadto na podstawie nowelizacji art. 6 ustawy otrzymuje brzmienie: „Art. 6. 1. Sąd penitencjarny może udzielić skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, jeżeli zostały spełnione łącznie następujące warunki: 1) wobec skazanego

orzeczone karę pozbawienia wolności nieprzekraczającą jednego roku, a nie zachodzą warunki przewidziane w art. 64 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.³⁾), zwanej dalej "Kodeksem karnym"; 2) jest to wystarczające dla osiągnięcia celów kary; 3) skazany posiada określone miejsce stałego pobytu; 4) osoby pełnoletnie zamieszkujące wspólnie ze skazanym wyraziły zgodę, o której mowa w art. 11; 5) odbywaniu kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego nie stoją na przeszkodzie możliwości techniczno-organizacyjne związane z wykonywaniem dozoru przez podmiot prowadzący centralę monitorowania i upoważniony podmiot dozoru oraz warunki mieszkaniowe skazanego, zwane dalej "warunkami technicznymi".

2. Skazanemu, który nie rozpoczął wykonywania kary w zakładzie karnym, można udzielić zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, jeżeli względy bezpieczeństwa i stopień demoralizacji, a także inne szczególne okoliczności nie przemawiają za potrzebą osadzenia skazanego w zakładzie karnym.

3. Skazanemu, który rozpoczął już odbywanie kary w zakładzie karnym, można udzielić zezwolenia na odbycie w systemie dozoru elektronicznego pozostałej części kary, jeżeli za udzieleniem zezwolenia przemawiają dotychczasowa postawa i zachowanie skazanego.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do skazanego, któremu wymierzono dwie lub więcej niepodlegających łączeniu kar pozbawienia wolności, które skazany ma odbyć kolejno, nieprzekraczających w sumie jednego roku". Również ustawa ta wskazuje, iż na skazanego Sąd penitencjarny może nałożyć na skazanego obowiązki określone w art. 72 kodeksu karnego. Należy także wskazać, iż w art. 30 zostały wskazane skutki uchylenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego. Natomiast w art. 33a zostały opisane okoliczności warunkowego przedterminowego zwolnienia skazanego odbywającego karę w systemie dozoru elektronicznego.